DE EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR GEGEVENSBESCHERMING

Samenvatting van het advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming over de verspreiding en het gebruik van technologie voor inkijkoperaties

(De volledige tekst van dit advies is beschikbaar in het Engels, het Frans en het Duits op de EDPS-website www.edps.europa.eu)

(2016/C 79/04)

In dit advies gaat de EDPS in op de gegevensbeschermings- en privacykwesties die het gevolg zijn van de verspreiding en het gebruik van technologie voor inkijkoperaties. Het gebruik van deze instrumenten houdt standaard in de verwerking van persoonsgegevens en een mogelijke inbreuk van privacy: het belangrijkste doel van instrumenten voor inkijkoperaties is het infiltreren van IT-systemen op afstand (meestal via het internet) om de activiteiten binnen deze IT-systemen in het geheim en over een bepaalde tijdsperiode te controleren en gegevens naar de gebruiker van de bewakingsinstrumenten terug te zenden.

Hoewel wetshandhavingsinstanties of inlichtingendiensten dergelijke instrumenten legitiem (en gereguleerd) kunnen gebruiken, kunnen ze ook als „Trojaanse paarden" worden gebruikt om beveiligingsmaatregelen in elektronische communicatie en gegevensverwerking te omzeilen.

Het spanningsveld tussen het positieve gebruik van ICT-middelen en de negatieve gevolgen die het misbruik van technologie kan hebben voor de rechten van de mens, en met name voor de bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer, moet door nationaal en EU-beleid en door alle betrokken actoren in de ICT-sector (ontwikkelaars, dienstverleners, verkopers, makelaars, distributeurs en gebruikers) worden aangepakt.

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming stelt in dit advies voor om de dreiging gevormd door het gebruik van technologie voor inkijkoperaties aan te pakken met de volgende acties:

— een evaluatie van de bestaande EU-normen voor ICT moet worden uitgevoerd met als doel de bescherming van de mensenrechten te verhogen, met name in het geval van de uitvoer van bewakings- of interceptietechnologie en gerelateerde diensten;

— het gebruik en de verspreiding (inclusief binnen de EU) van bewakings- en interceptie-instrumenten en aanverwante diensten moeten worden onderworpen aan passende regelgeving, waarbij rekening moet worden gehouden met het mogelijke risico van schending van de fundamentele rechten, in het bijzonder het recht op privacy en gegevensbescherming;

— consistent en effectiever beleid moet worden ontwikkeld door de Raad van de EU, het Europees Parlement, de Europese Commissie en de EDEO met betrekking tot de uitvoer van instrumenten voor inkijkoperaties in het kader van technologieën voor tweeërlei gebruik, op Europees en internationaal niveau;

— geactualiseerd beleid moet „0-day"-prestaties en kwetsbaarheden regelen om het gebruik ervan voor schendingen van de fundamentele rechten te voorkomen;

— het EU-beleid inzake cyberbeveiliging moet rekening houden met de verspreiding van interceptie- en bewakingstechnologieën en deze kwestie specifiek binnen de toepasselijke wetgeving aanpakken;

— investeringen in beveiliging op het internet en initiatieven om privacy als een functie in nieuwe technologische oplossingen te verankeren, moeten worden bevorderd;

— een consistente aanpak moet aanwezig zijn om internationale bescherming te verlenen aan klokkenluiders die een bijdrage leveren aan het onthullen van schendingen van mensenrechten door het gebruik van interceptie- en bewakingstechnologieën.

Gedaan te Brussel, 15 december 2015.

Giovanni BUTTARELLI

Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming